

Súd: Krajský súd Košice  
Spisová značka: 11Co/145/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7608215291  
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2023  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová  
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7608215291.3

## Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. X.X.XXXX a 2/ C. B., nar. X.X.XXXX, bytom D. E. XX, zast. JUDr. Jánom Slovinským, advokátom so sídlom Spišská Nová Ves, Štefánikovo nám. 13, proti žalovanému: F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom D. E. XX, zast. Remedium Legal, s.r.o. Advokátska kancelária so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, o vrátenie daru, o späťvzatí žaloby žalobcov po podaní odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 4C/171/2008-421 zo dňa 22.9.2016

### rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby, zrušuje rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 4C/171/2008-421 zo dňa 22.9.2016 a konanie zastavuje.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol o podanej žalobe žalobcov v 1. a 2. rade o vrátenie daru podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka v poradí druhým rozsudkom 4C/171/2008-421 zo dňa 22.9.2016 tak, že uložil žalovanému povinnosť vrátiť žalobcom v 1. a 2. rade nehnuteľnosti nadobudnuté darovacou zmluvou spísanou do notárskej zápisnice sp. zn. N/428/93, Nz/389/93 na Notárskom úrade A. G. B., zapísané na LV č. XX v kat. území D. ako dom súp. č. XX na parcele C-KN č. XXX, F. H. E. XXX - I. F. C. J. K. L. XXX M., F. H. E. XXX - I. F. C. J. K. L. XXX M., F. H. E. XXX - I. K. L. XXX M., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu (II.).

2. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalovaný, považujúc ho za nezákonný z dôvodu nesprávnych skutkových zistení, nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného odôvodnenia rozsudku. Tvrdil, že žalobcom nikdy nebránil žalobcom v užívaní rodinného domu a podľa jeho názoru nie sú splnené zákonné podmienky na podanie žaloby o vrátenie daru z dôvodu hrubého porušovania dobrých mravov podľa ust. § 630 Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov navrhol, aby Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd podľa ust. § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) napadnutý rozsudok zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol a priznal mu plnú náhradu trov konania.

3. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 11Co/44/2017-460 zo dňa 27.6.2018 postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 4C/171/2008-421 zo dňa 22.9.2016 vo vyhovujúcom výroku vo veci samej a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania ako vecne správny a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4. Na základe dovolania, ktoré žalovaný podal proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 6Cdo/91/2019 zo dňa 30.6.2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach 11Co/44/2017-460 zo dňa 27.6.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. V ďalšom konaní pred rozhodnutím odvolacieho súdu, žalobcovia v 1. a 2. rade podaniami doručenými odvolaciemu súdu dňa 7.8.2023 a 15.8.2023 vzali podanú žalobu v celom rozsahu späť a navrhli konanie zastaviť.

6. Žalovaný na výzvu odvolacieho súdu oznámil, že súhlasí so späťvzatím žaloby a navrhuje, aby odvolací súd v zmysle ust. § 370 ods. 2 CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, konanie zastavil a priznal mu voči žalobcom nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením.

7. Žalobcovia, v zast. právnym zástupcom JUDr. Jánom Slovinským, na výzvu odvolacieho súdu k dôvodom späťvzatia žaloby uviedli, že k späťvzatiu žaloby došlo bez vedomia ich právneho zástupcu, a to nasledovným spôsobom: „Niekoľko dní pred presne nezistenom čase v mesiaci august 2023 kontaktoval žalobkyňa v 2. rade žalovaný s tým, že oboch žalobcov pustí bývať do sporného rodinného domu, ale pod podmienkou, že žalobkyňa v 2. rade pôjde na obecný úrad overiť „nejaký papier“ s tým, že ponuka platí iba teraz, nesmie volať právnikovi, má na to 5 minút. Žalobkyňa v 2. rade šla overiť „nejaký papier“, ktorý zobrala na podpis aj manželovi do DSS N. O., kde je už niekoľko mesiacov umiestnený. Žalobca v 1. rade ten „nejaký papier“ nečítal, podpísal ho iba na základe toho, že za ním prišla žalobkyňa v 2. rade, teda jeho manželka, ktorej bezmedzne dôveruje. Žalobkyňa dokument - späťvzatie žaloby, v ktorom absentovala dohoda o trovách konania, podpísala a dala žalobcovi v 1. rade podpísať v dobrej viere, že sa žalovaný, ich spoločný syn, konečne zľutoval nad ich ťažkým osudom, kedy bývajú v prístavbe so strmými schodmi, ktorá nie je určená na bývanie, nakoľko nespĺňa podmienky na to, aby bola obývaná, a pustí ich dožiť do rodinného domu. Žalobkyňa v 2. rade má za to, že bola žalovaným uvedená do omylu a podvedená, nakoľko do dnešného dňa hoci sa blíži zima, nebýva ani ona ani žalobca v 2. rade v rodinnom dome. Žalovaný ani jeho manželka neberú žalobkyňu v 2. rade telefón, nekomunikujú, neumožnili žalobcom bývať v spornom rodinnom dome. Z uvedeného dôvodu pristúpila k podaniu doplnenia trestného oznámenia na OR PZ v Poprade, Odbor kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-625/1-VYS-PP-2021 pre vyššie popísaný skutok. Žalobkyňa vyjadruje neskutočnú ľútosť nad skutočnosťou, že ju syn opakovane podviedol, nepustil ju ani žalobcu v 1. rade - svojich rodičov bývať do rodinného domu, a ešte si aj uplatnil nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu“. Žalobcovia zdôraznili v tejto súvislosti, že právny úkon musí byť vykonaný predovšetkým slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Právny úkon sa urobil slobodne, ak k prejavu vôle účastníka nebol prinútený určitými skutočnosťami, bez ktorých by k úkonu nedošlo. Namietali úkon späťvzatia žaloby ako neplatný podľa ust. § 37 ods. 1, § 39, § 49a Občianskeho zákonníka, nakoľko nebol urobený dobromyseľne, slobodne, ale pod nátlakom a márnym prísľubom, čím sa prieči dobrým mravom. Žalobkyňa v 2. rade dostala do ruky predpripravený dokument, bez možnosti diskutovať o jeho obsahu, pričom bez nátlaku, že musí podpísať ona aj žalobca v 1. rade „nejaký papier“ a potom sa budú môcť nasťahovať do domu, by nikdy nepodpísala uvedený dokument a ani by ho nedala podpísať žalobcovi v 1. rade. Uvedené okolnosti vedú k tzv. absolútnej neplatnosti právneho úkonu, na ktorú súd prihliada z úradnej povinnosti. Žalobkyňa v 2. rade podporila svoje tvrdenia tým, že: 1/ hoci sú právne zastúpení, späťvzatie žaloby bolo vykonané listom, napísaným na počítači pod hlavičkou žalobcov, hoci vzhľadom na svoj vek ona nevie písať na počítači, ani dokument vytlačiť, obálka nebola vypísaná jej rukou, nakoľko podpísanú listinu odovzdala vnučke - dcére žalovaného, 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 13.9.2003 doplnili podané trestné oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu. K otázke nároku na náhradu trov konania žalobcovia poukázali na to, že nezapríčinili prípadné zastavenie konania svojím skutočným úmyslom, ale na základe podvodného konania žalovaného, pričom zastavením konania prídu trvalo o možnosť domáhať sa vlastníckeho práva k spornému rodinnému domu, nakoľko im ich vek, mentálna ani fyzická spôsobilosť neumožnia iniciovať ďalšie súdne konanie o určenie vlastníckeho práva a podľa žalobkyne „15 rokov na súde vyjde nazmar, bez výsledku“ a preto žiadali priznať náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Poukázali tiež na to, že žalobca v 1. rade je umiestnený v DSS N. O. a žalobkyňa v 2. rade býva v prístavbe za domom, kde si musí kúriť drevom do piecky, pričom v rodinnom dome je ústredné kúrenie, sú tam strmé schody, po ktorých nevládze chodiť. Žalobkyňa v 2. rade zo svojho dôchodku platí za pobyt žalobcu v 1. rade v DSS, nie je schopná si zabezpečiť žiadne iné bývanie - či už prostredníctvom nájmu alebo bývaním u rodiny, nakoľko jej syn je žalovaným v tomto konaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považovali

priznanie plnej náhrady trov konania žalovanému za maximálne nespravodlivé. V prípade, ak by sa konajúci súd nestotožnil s ich návrhom na priznanie 100 % náhrady trov konania, žiadali o aplikáciu ust. § 257 CSP s prihliadnutím na ich pomery, vek a nepriaznivý zdravotný stav, keďže žalobca v 1. rade je umiestnený v DSS N. O. s rozvinutou demenciou, má 82 rokov a jeho návrat do bežného života už nie je možné očakávať, žije výlučne z dôchodku, ktorý ledva postačuje na pokrytie nákladov hradených za pobyt v DSS, pričom jeho posledným želaním je vrátiť sa do rodinného domu a tam v pokoji dožiť. Žalobkyňa v 2. rade je starobnou dôchodkyňou vo veku 79 rokov, žije v prístavbe za rodinným domom, ktorý je prázdny a dlhodobo v ňom nikto nebýva.

8. Žalovaný vo vyjadrení k podaniu žalobcov, doručenom odvolaciemu súdu dňa 20.9.2023, označil tvrdenia žalobcov za účelovo vymyslené, nepravdivé a hrubo urážlivé a opísal situáciu, za ktorej došlo k späťvzatiu žaloby zo strany žalobkyne v 2. rade nasledovne: „Žalobca 2/ sa osobne dostavil za žalovaným s mesačnou platbou za odber elektrickej energie s plačom a nárekom, že sa chce uzmierniť a nemá záujem na žiadnom ďalšom pokračovaní súdneho konania. Žalobca 2/ sa so silným plačom doprosoval odpustenia zo strany žalovaného s tým, že on za nič nemôže a za všetko môže jeho advokát, ktorý si navymýšľal všetky skutočnosti len aby od nich žiadal viac a viac peňazí, pričom mu už odovzdal všetky svoje úspory a musí mu odovzdávať aj všetky zvyšné peniaze, ktoré mu z dôchodku ostanú. Žalobca 2/ zároveň na adresu svojho právneho zástupcu uviedol množstvo osočujúcich a hrubých vulgarizmov, ktoré žalovaný s ohľadom na slušné správanie ani nebude uvádzať. Ďalej s nárekom tvrdil, že ostali so žalobcom 1/ úplne sami, pričom žalobca 2/ už na starosť nevládze a nemá mu ani kto spraviť nákup (v nadväznosti na čo bola dcéra žalovaného spraviť nákup žalobcovi 2/). Žalovaný s ohľadom na množstvo osočovania ako aj nedôvodných trestných oznámení, ktoré naňho žalobcovia podali výlučne za účelom jeho očiernenia a vyobrazenia seba ako poškodených a úbohých ľudí, žalobcovi 2/ oznámil, že mu už v žiadnom smere neverí a pokiaľ má záujem vzájomné vzťahy urovnať, tak nech vezme žalobu späť - pokiaľ sú jeho tvrdenia naozaj úprimné a pravdivé - avšak nakoľko v nich nemá žiadnu dôveru, tak výslovne uviedol, že akékoľvek uzmiernenie bude možné výlučne až po skončení súdneho konania, a teda ohľadom užívania rodinného domu nevznikla žiadna dohoda ani sľub. Celého stretnutia žalovaného so žalobcom 2/ ako aj všetkých vyššie uvedených vyjadrení žalobcu 2/ bola svedkom dcéra žalovaného M. B.. Žalovaný osobitne dáva súdu do pozornosti, že všetky vyššie uvedené skutočnosti boli uvedené žalobcom 2/ osobne v prítomnosti žalovaného a jeho dcéry. V nadväznosti na tieto skutočnosti, a teda v snahe o uzmiernenie žalobcu 2/ pristúpil k späťvzatiu žaloby, pričom v žiadnom prípade nedošlo k akejkoľvek dohode o užívaní rodinného domu, a to osobitne s poukazom na to, že podmienka žalovaného na akékoľvek vzájomné uzmiernenie bola skončenie súdneho konania, čo s ohľadom na urážlivé, osočujúce a nepravdivé tvrdenia žalobcu 2/ už zrejme nie je možné. Napokon ani samotný žalobca 2/ nepredložil žiadny dôkaz o existencii akejkoľvek dohody či údajného sľubu, pričom je zjavné, že ide len o snahu o „právnické“ vyriešenie veci. Rovnako je potrebné upozorniť na skutočnosť, že ani z obsahu späťvzatia žaloby nevyplýva žiadna dohoda, či právo užívania rodinného domu“. Tvrdenie žalobkyne v 2. rade ohľadne spoločného užívania rodinného domu označil za absurdné s poukazom na to, že žalobcovia v priebehu súdneho konania podali na neho minimálne päť trestných oznámení za ich údajné fyzické a psychické týranie, a teda je zjavne nelogické, aby údajne týraná osoba chcela a dokonca požadovala bývanie v rodinnom dome s osobou, ktorá ich týra. Záverom žalovaný poukázal na to, že samotné späťvzatie žaloby obsahuje okrem identifikačných údajov len dve súvislé vety s osobitným zvýraznením späťvzatia žaloby a návrhu na zastavenie konania, a teda je objektívne nemožné, aby akákoľvek svojprávná osoba, ktorá podpísala túto listinu, nemala vedomosť o jej obsahu, a to osobitne s poukazom na to, že žalobkyňa v 2. rade vzala žalobu späť v dvoch podaniach s niekoľko dňovým odstupom, pričom sama tvrdí, že toto podanie vzala na podpis žalobcovi v 1. rade do N. O.. Tvrdenia žalobcov o akomkoľvek nátlaku, nevedomosti či omyle, sú podľa žalovaného zjavne a objektívne nemožné a je klamstvom, aby sľuboval žalobcom okamžité právo užívania jeho nehnuteľnosti v čase, kedy bol v dovolacom konaní pred Najvyšším súdom SR v celom rozsahu úspešný a nie je skončené súdne konanie. Záverom uviedol, že procesný úkon späťvzatia žaloby bol žalobcami vykonaný slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne, tvrdenia žalobcov sú nepravdivé a nebola preukázaná žiadna dohoda ani jeho prísľub spočívajúci v užívaní nehnuteľnosti žalobcami. Poukázal na to, že späťvzatie žaloby je procesný úkon, ktorý nemožno vziať späť, pričom súd je v zmysle čl. 11 a ust. § 124 ods. 1 CSP povinný každý procesný úkon posúdiť nie podľa vôle strany sporu, ale podľa obsahu podania, pričom náležitosti každého podania podľa CSP sa neposudzujú podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ale výlučne podľa CSP. Späťvzatie žaloby sa posudzuje podľa obsahu a nie podľa pohnútky žalobkyne v 2. rade, a teda aj bez ohľadu na vymyslený úmysel užívať rodinný dom v nadväznosti na prísľub žalovaného, spĺňa tento úkon všetky náležitosti podania v zmysle CSP a argumentácia žalobcov ani ich

vnútorná pohnútku nemá pre platnosť späťvzatia žaloby žiadnu relevanciu. S poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít [uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/372/2009 z 20.8.2010 a 7MCdo/4/2010 zo 14.9.2011, nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 244/09-25 zo dňa 29.9.2009] uviedol, že späťvzatie žaloby v žiadnom prípade nemôže byť považované za úkon v rozpore s dobrými mravmi a žiadne ustanovenie zákona neumožňuje súdu uvažovať o nepripustení späťvzatia žaloby a v konaní pokračovať, pričom takýto postup súdu by bol arbitrárny a došlo by k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy SR. K otázke náhrady trov konania žalovaný citoval právne závery z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/173/2010 z 31.8.2010, 3Sžf/30/2010 z 19.8.2010 a mal za to, že žalobkyňa v 2. rade nepreukázala procesné zavinenie zastavenia konania na jeho strane, pričom pre aplikáciu ust. § 257 CSP nie sú splnené podmienky - už len s poukazom na účelové, zavádzajúce a nepravdivé tvrdenia žalobcov, a preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, konanie zastavil a priznal mu voči žalobcom nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu. Poukázal na to, že predmetné súdne konanie s ohľadom na jeho dĺžku pre jeho osobu znamená neúmerne finančné zaťaženie, ktoré bol nútený riešiť viacerými úvermi a zadĺžením celého majetku, pričom náklady vynaložené na súdne konanie bude splácať do konca svojho života. Podľa názoru žalovaného aplikácia ust. § 257 CSP by predstavovala porušenie rovnosti strán sporu a základného práva na súdnu ochranu vzhľadom na účel konania žalobcov, ktorým sa podvodným spôsobom snažia získať od neho neoprávnený majetkový prospech pre svojho druhého syna.

9. Podľa ust. § 370 ods. 1, 2 CSP ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

10. Žalobcovia v danom prípade vzali podanú žalobu v celom rozsahu späť (č.l. 600 a 603) po rozhodnutí súdu prvej inštancie a pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku, ktoré včas podaným odvolaním napadol žalovaný. Nakoľko Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) nezistil skutočnosti spochybňujúce vážnosť prejavu vôle žalobcov na úkon späťvzatia žaloby v celom rozsahu, nebola spochybňovaná ani ich spôsobilosť na právne úkony, pričom žalovaný so späťvzatím žaloby súhlasil, preto odvolací súd podľa cit. ustanovenia rozhodol tak, že pripustil späťvzatie žaloby žalobcov v 1. a 2. rade, zrušil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves 4C/171/2008-421 zo dňa 22.9.2016 a konanie zastavil.

11. Pokiaľ ide o dispozičný procesný úkon žalobcov v 1. a 2. rade o späťvzatí žaloby v celom rozsahu, ktorého platnosť a účinky žalobcovia následne v konaní namietali, odvolací súd uvádza, že účinné späťvzatie žaloby musí obsahovať zrozumiteľný, jednoznačný a bezpodmienečný prejav vôle žalobcu vziať žalobu, prípadne jej časť, späť. Žalobca nie je povinný uviesť dôvod späťvzatia žaloby a zákon samotnú legitimáciu na späťvzatie žaloby žiadnym konkrétnym dôvodom nelimituje. Z hľadiska procesnej autonómie žalobcu nie je nijako obmedzený vo výkone svojho práva vziať žalobu späť, pokiaľ konanie ešte nebolo právoplatne skončené. Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je limitovaná iba dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto skutočností v konaní nesie žalovaný (NS SR sp. zn. 4Cdo 136/2010).

12. Žalovaný môže aj v štádiu odvolacieho konania, po rozhodnutí súdu prvej inštancie a do nadobudnutia jeho právoplatnosti (podobne ako v prvoinštančnom konaní) zabrániť pripusteniu späťvzatia žaloby a následnému zastaveniu konania, ak so späťvzatím žaloby zo závažných dôvodov nesúhlasí.

13. V súdnej praxi je už ustálený názor, že každý procesný úkon je nutné posudzovať z objektívneho hľadiska, t.j. podľa jeho vonkajšieho prejavu, pričom vnútorný rozpor medzi tým, čo účastník zamýšľal (vnútornou vôľou konajúceho) a tým, čo skutočne navonok prejavil, nezbavuje procesný úkon účinkov, ktorý s týmto prejavom procesné právo spája. Ani podstatný omyl účastníka medzi tým, čo procesným úkonom navonok prejavil a tým, čo prejavíť chcel, nemá na procesný úkon a jeho účinnosť žiadny vplyv (pozri uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cdon 1646/96 zo dňa 29.5.1997).

14. Najvyšší soud SR v rozhodnutí sp. zn. 6Sžo 372/2009 zo dňa 20.8.2010 uviedol, že späťvzatie žaloby je jednostranným procesným úkonom účastníka konania, pričom jeho účinky nastávajú v okamihu, keď sa dostane do dispozície adresáta, t.j. súdu. V prípade, ak sa tak stane, nie je možné späťvzatie žaloby vziať ďalším úkonom späť. Skutočnosť, že žalobcovia sú alebo nie sú zastúpení advokátom, nie je právne relevantná vo vzťahu k platnosti a účinkom ich procesných úkonov, inak povedané, právne zastúpenie neznamena, že účastníci konania nemôžu sami vykonávať procesné úkony v konaní, samozrejme za predpokladu, že sú plne spôsobilí na právne úkony.

15. Písomné podania žalobcov doručené odvolaciemu súdu v dňoch 7.8.2023 a 15.8.2023 (v spise na č.l. 600 a 603), v ktorých je obsiahnutý zrozumiteľný, celkom jednoznačný a ničím nepodmienený prejav vôle žalobcov v 1. a 2. rade vziať podanú žalobu v celom rozsahu späť, nezanecháva žiadnu pochybnosť o svojom obsahu a zmysle, účinky späťvzatia žaloby preto nastali doručením tohto procesného úkonu odvolaciemu súdu, pričom ako už bolo uvedené, späťvzatie žaloby už nie je možné odvolať (porov. uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 20Cdo 1211/99 zo dňa 29.3.2001).

16. Aj v právnej teórii je zdôrazňované, že po späťvzatí žaloby nemôže žalobca dodatočne namietať, že jeho vôľa smerovala k inému následku, že konal v omyle, prípadne že si nebol vedomý účinkov tohto úkonu a pod. (tzv. teória prejavu). Civilné právo procesné je odvetvím verejného práva a doktrínálna procesualistika neprípúšťa analogickú aplikáciu hmotnoprávných ustanovení o vadách právnych úkonov na procesné úkony strán v sporovom konaní. Prípadné vady procesných úkonov posudzuje súd vždy podľa predpisov procesného práva [pozri Števček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, vyd. C.H. Beck v Prahe, 2016, str. 532]. Na účinky dispozičného úkonu žalobcov preto nemajú žiadny vplyv skutočnosti namietané v následnom podaní zo dňa 16.9.2023, pretože nie je možné prihladať na odvolanie úkonu späťvzatia žaloby a rovnako ani námietky žalobcov o absolútnej neplatnosti tohto procesného úkonu podľa ust. § 37 ods. 1, § 39 a § 49a Občianskeho zákonníka z dôvodu, že k tomuto prejavu vôle žalobcovia mali byť prinútení určitými skutočnosťami na strane žalovaného, bez ktorých by k späťvzatí žaloby nedošlo - nemajú žiadnu procesnoprávnu relevanciu a neodôvodňujú nepripustenie späťvzatia žaloby odvolacím súdom a pokračovanie v konaní.

17. Podľa ust. § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

18. Podľa ust. § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Podľa právnej úpravy v Civilnom sporovom poriadku pri náhrade trov zastaveného konania sa vychádza zo zásady procesnej zodpovednosti strany za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP, pôvodne § 146 ods. 2 O.s.p.). Právna teória a súdna prax sú zajedno v tom, že zavinenie na zastavení konania v zmysle cit. ust. je potrebné posudzovať výlučne z procesného hľadiska; zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami pre posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zároveň platí, že zavinenie nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzatí žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (pozri uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04), a zároveň tiež komplexne a extenzívne v tom smere, že za osobu, ktorá zavinila zastavenie konania je treba považovať aj žalovaného, ktorý svoj dlh alebo žalovanú povinnosť splní po začatí sporu a tým vyvolá u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby. Pritom i na dôvodnosť žaloby je potrebné nazerať procesne, teda bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatí nedošlo, nakoľko o veci nemôže byť rozhodnuté meritorne a tým nemôže byť ani zistené, či žaloba bola podaná dôvodne. Rozhodujúcou z hľadiska procesného zavinenia zastavenia konania pre späťvzatie žaloby je preto len skutočnosť, že žalovaný plnil to, čoho sa žalobca domáhal, a že len z toho dôvodu vzal žalobca žalobu späť. Pokiaľ jedna procesná strana zaviní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritorne rozhodnuté, a tým ani zistené, či žaloba bola podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 933).

20. Ust. § 257 CSP umožňuje súdu nepriznať nárok na náhradu trov konania strane sporu, ktorej inak tento nárok patrí. Aplikácia tohto ustanovenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú kumulatívne splnené dve podmienky: jedná sa o dôvody hodné osobitného zreteľa a ide o výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti pritom zákon bližšie nedefinuje, ale výklad ponecháva na súdnu prax. Tá za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje najmä neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti prípadu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitnosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobitné pomery strany sporu, či jej nízky príjem (porov. Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha: C.H.Beck, 2016, str. 942). Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. V zmysle konštantnej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009, 5Cdo 67/2010, 3MCdo 46/2012) ust. § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

21. V danom prípade prihliadajúc na povahu prejednávanej veci, okolnosti, ktoré žalobcov viedli k podaniu žaloby, ich postoj v konaní a dôvody späťvzatia žaloby, ktoré podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno pričítať výlučne zodpovednosti na strane žalobcov, ktorí iba bránili svoje práva v súdnom konaní a z ich strany nešlo o zjavne nedôvodnú ani šikanóznú žalobu, k späťvzatia žaloby žalobcovia pristúpili v snahe o urovanie vzájomných sporov so žalovaným, čo samotný žalovaný potvrdil vo svojom vyjadrení k späťvzatia žaloby (podanie zo dňa 20.9.2023 na č.l. 624 a nasl. spisu), v ktorom uviedol, že sám navrhol žalobcom zmierné riešenie prostredníctvom späťvzatia žaloby žalobcami v danej veci na potvrdenie ich skutočného a úprimného úmyslu urovnať spory a dohodnúť sa mimosúdnou cestou. Žalovaný s plným vedomím skutočnosti, že procesný úkon späťvzatia žaloby už nie je možné odvolať, však v následných podaniach doručených odvolaciemu súdu už prezentuje zmenu svojho postoja, z ktorého je zrejmé jeho neochota na urovaní sporu zmiernou a odmietavý postoj k právu žalobcov na bývanie v rodinnom dome, ktoré si nárokuje v zmysle uzatvorenej darovacej zmluvy v znení jej dodatku č. 1 zo dňa 15.5.2006 [podľa ktorej bolo dohodnuté právo na doživotné užívanie nehnuteľností v rozsahu, v akom ich užívali ku dňu darovania, t.j. obytnej miestnosti na prízemí s príslušenstvom, spoločných priestorov, práčovne a povaly]. Žalovaný aj napriek uzatvorenej dohode o užívaní rodinného domu so žalobcami, túto odmieta rešpektovať, požiadavku žalobcov na užívanie rodinného domu označil dokonca za absurdnú, z dôvodu, že podali voči nemu oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu týrania blízkej a zverenej osoby a prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu (na čo mali legitímne právo, ale zároveň aj povinnosť oznámiť spáchanie trestného činu príslušným orgánom činným v trestnom konaní), opomínajúc pritom elementárne pravidlá morálky a úctivého správania sa k svojim rodičom ako aj Zákonom o rodine upravené základné povinnosti členov rodiny vzájomne si pomáhať a podporovať (čl. 4 Základných zásad, § 66 Zákona o rodine), zahŕňajúce poskytovanie primeranej pomoci aj vyživovaciu povinnosť zárobkovo-činných detí voči svojim rodičom a uspokojovanie ich bežných životných potrieb, pričom poskytovanie pomoci zo strany dieťaťa svojim rodičom vždy, keď to potrebujú, podľa názoru odvolacieho súdu by malo byť pre dospelé deti úplne prirodzené a spontánne, tobôž v starobe a chorobe rodiča, kedy rodič už nie je schopný sám si obstaráť prostriedky na výživu a zabezpečovať svoje odôvodnené potreby v primeranej miere.

22. Za týchto okolností, s prihliadnutím na dôvody uplatnenia nároku na súde, skutočnosti a dôvody, pre ktoré žalobcovia vzali podanú žalobu v celom rozsahu späť, postoj a správanie žalovaného v konaní i na osobné pomery žalobcov, ich vysoký vek staroby a nepriaznivý zdravotný stav, v danej procesnej situácii podľa názoru odvolacieho súdu nemožno pričítať procesné zavinenie za zastavenie konania výlučne na ťarchu žalobcov a odvolací súd priznanie náhrady trov zastaveného konania žalovanému v danej situácii považuje za nespravodlivé, ktoré by predstavovalo neprimeranú tvrdosť voči žalobcom. Na podklade opísaných dôvodov hodných osobitného zreteľa odvolací súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu ust. § 257 CSP a je v súlade so zákonom i princípom spravodlivosti, stranám sporu (žalovanému) náhradu trov konania výnimočne nepriznať. Z uvedených dôvodov odvolací súd o trovách zastaveného konania (prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania) rozhodol podľa ust. § 257 CSP tak, že žiadnej zo strán sporu nárok na ich náhradu nepriznal.

23. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.